

Orędzie o stanie Unii: nowy plan działania – stop fali rasizmu

Bruksela, 18 września 2020 r.

STATE OF THE UNION 2020

16 września 2020 r. przewodnicząca Ursula **von der Leyen**, wygłaszając orędzie o stanie Unii, powiedziała: *[...] jak kruche są postępy w walce z rasizmem i nienawiścią – jak trudno je wywalczyć i jak łatwo je stracić. Nadeszła chwila, by dokonać zmian. Aby stworzyć prawdziwie antyrasistowską Unię, która nie tylko potępia, ale i działa. Komisja przedstawia zatem plan działania, by rozpocząć realizację tego celu.*

W swoim [orędziu o stanie Unii w 2020 r.](#) przewodnicząca **Ursula von der Leyen** zapowiedziała nowy [unijny plan działania przeciwko rasizmowi](#), w którym określono szereg środków na najbliższe pięć lat. Komisja zadba m.in. o to, by państwa członkowskie w pełni wdrożyły odpowiednie przepisy UE i w razie potrzeby jeszcze bardziej wzmocniły ramy prawne. Może to dotyczyć w szczególności tych obszarów, które nie zostały jeszcze objęte przepisami dotyczącymi niedyskryminacji, np. obszaru egzekwowania prawa. Komisja wzywa ponadto państwa członkowskie do maksymalnego wykorzystania wszystkich dostępnych im narzędzi, w szczególności finansowania w ramach kolejnego długoterminowego budżetu UE i Next Generation EU. Plan działania skupia podmioty na wszystkich szczeblach w celu skuteczniejszego zwalczania rasizmu w Europie, m.in. poprzez przyjęcie krajowych planów działania przeciwko rasizmowi.

Wiceprzewodnicząca do spraw wartości i przejrzystości **Věra Jourová** oświadczyła *Osiągnęliśmy moment, w którym należy przyrzeć się dokładnie faktom. Protesty to jasne przesłanie – zmiana musi nastąpić teraz. Nie będzie to łatwe, ale trzeba to zrobić. Będziemy nad tym jeszcze intensywniej pracować. Jeżeli będzie trzeba, nie zawahamy się wzmocnić obowiązujące przepisy. Również sama Komisja dostosuje swoją politykę rekrutacyjną w celu lepszego odzwierciedlenia europejskiego społeczeństwa.*

Helena Dalli, komisarz do spraw równości, stwierdziła: *W demokratycznych społeczeństwach nie ma miejsca dla dyskryminacji na tle rasowym ani jakiegokolwiek formy rasizmu. Wszyscy musimy dążyć do tego, by stworzyć społeczeństwo antyrasistowskie. W naszym planie działania przyznajemy, że rasizm przejawia się nie tylko w poglądach indywidualnych osób, ale ma również strukturalny wymiar. Aby to zmienić, musimy zająć się tą kwestią na wszystkich szczeblach sprawowania rządów. Dlatego zajmujemy się m.in. egzekwowaniem prawa, postawami społecznymi, stereotypami i problemami gospodarczymi; będziemy zachęcać państwa członkowskie do przyjęcia własnych planów działania przeciwko rasizmowi.*

Konieczne dalsze działania: koordynacja, podnoszenie świadomości i egzekwowanie prawa krajowego i unijnego

W planie działania UE przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025 określono szereg działań mających na celu zwalczanie rasizmu za pomocą prawa UE, ale również innych środków – we współpracy z państwami członkowskimi, w tym z krajowymi organami ścigania, mediami i społeczeństwem obywatelskim; wykorzystanie narzędzi UE dostępnych dzisiaj i w przyszłości; oraz przyjrzenie się własnym zasobom ludzkim Komisji. W planie działania wezwano między innymi do:

- **lepszego egzekwowania prawa UE** – UE dysponuje silnymi ramami prawnymi w celu zwalczania dyskryminacji, rasizmu, ksenofobii, jednak występuje wyraźna konieczność dokonania ponownej oceny tych ram, a także zidentyfikowania potencjalnych luk, które należy wyeliminować. W 2021 r. Komisja przedstawi sprawozdanie ze stosowania **dyrektywy w sprawie równości rasowej**, a do 2022 r. przygotuje wszelkie konieczne przepisy prawne. Komisja zapewni również pełną i prawidłową transpozycję i wdrożenie **decyzji ramowej w sprawie zwalczania rasizmu i ksenofobii**, wszczynając w razie potrzeby postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

- **ściślejszej koordynacji** – Komisja powoła **koordynatora ds. przeciwdziałania rasizmowi** i rozpocznie **regularny dialog** z zainteresowanymi stronami, spotykając się z nimi co najmniej dwa razy w roku. Koordynator będzie współpracować z osobami reprezentującymi mniejszości rasowe lub etniczne oraz współpracować z państwami członkowskimi, Parlamentem Europejskim, społeczeństwem obywatelskim, środowiskiem akademickim i Komisją w celu wzmocnienia reakcji politycznych w kontekście antyrasizmu.
- **sprawiedliwego traktowania przez policję i ochrony** – zachęca się państwa członkowskie do tego, aby przy wsparciu agencji UE, takich jak Agencja Praw Podstawowych (FRA) i Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL) zwiększyły wysiłki prowadzące do zapobiegania dyskryminacyjnym postawom organów ścigania oraz aby podnosiły wiarygodność pracy organów ścigania w obszarze przestępstw z nienawiści.
- **wzmocnienia działań na szczeblu krajowym** – zachęca się państwa członkowskie do przyjęcia do końca 2022 r. **krajowych planów działania** przeciwko rasizmowi i dyskryminacji rasowej. Komisja, współpracując z ekspertami krajowymi, ustali do końca 2021 r. główne zasady opracowywania skutecznych krajowych planów działania, a do końca 2023 r. złoży pierwsze sprawozdanie z postępów.
- **większej różnorodności pracowników UE** – Komisja podejmie działania mające na celu znaczącą poprawę reprezentatywności personelu Komisji poprzez środki ukierunkowane na rekrutację i selekcję. Wzywa się inne instytucje i organy UE do podjęcia podobnych kroków.

Wśród innych środków wymienionych w planie działania znajduje się: zwiększanie świadomości i aktywne przeciwdziałanie stereotypom rasowym i etnicznym za pośrednictwem **mediów, edukacji, kultury i sportu**; lepsze **gromadzenie danych grupowanych** według pochodzenia etnicznego i rasowego. Komisja rozpocznie coroczne wyznaczanie **europejskiej stolicy (europejskich stolic) włączenia i różnorodności**, zaś wiosną 2021 r. zorganizuje **szczyt przeciwko rasizmowi**.

Kolejne działania

Wdrażanie działań przedstawionych w niniejszym dokumencie będzie monitorowane, sporządzane będą sprawozdania z postępów, a w razie potrzeby działania będą dostosowywane.

Komisja wzywa Parlament Europejski do regularnych dyskusji na temat planu działania i wspierania jego wdrażania oraz Radę – do przyjęcia konkluzji w sprawie działań państw członkowskich na rzecz zapobiegania rasizmowi i jego zwalczania.

Kontekst

Dyskryminacja ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne jest w UE zakazana. Taka dyskryminacja utrzymuje się jednak w naszym społeczeństwie, a ponad połowa Europejczyków uważa, że dyskryminacja jest w ich kraju szeroko rozpowszechniona. Według Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) 45 % osób pochodzenia północnoafrykańskiego, 41 % Romów i 39 % osób pochodzących z Afryki Subsaharyjskiej doświadczyło takiej dyskryminacji. 11 % Żydów odczuło dyskryminację na tle swojego ich pochodzenia.

UE wprowadziła ramy prawne, w tym [dyrektywę w sprawie równości rasowej](#) oraz [decyzję ramową w sprawie zwalczania rasizmu i ksenofobii](#). Niedawne wydarzenia uwypukliły napięcia rasowe i stały się powodem do obaw, że ochrona prawna przed dyskryminacją na tle rasowym, religijnym lub etnicznym nie jest wdrażana w skuteczny sposób. Wiąże się to również z obawami dotyczącymi stosunków między organami ścigania a mniejszościami.

W następstwie [przemówienia wygłoszonego przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen](#), w którym wezwała ona do nasilenia działań, 24 czerwca kolegium zorganizowało debatę pod hasłem "Przeciwko rasizmowi oraz na rzecz większej różnorodności i sprawiedliwości w Unii Europejskiej". Przewodnicząca podkreśliła wówczas, że jest to początek debaty i konkretnych działań, do których należeć będzie między innymi sporządzenie planu działań.

Więcej informacji:

[Unia równości: Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025](#)

[Zestawienie informacji dotyczących unijnego planu działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025](#)

[Strona internetowa: Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025](#)

[Orędzie o stanie Unii](#)

[Komunikat prasowy dotyczący głównych inicjatyw przedstawionych w orędziu o stanie Unii w 2020 r.](#)

[Strona internetowa poświęcona orędziu o stanie Unii w 2020 r.](#)

Kontakty z mediami:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Katarzyna KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)

[Alice HOBBS](#) (+32 2 298 08 29)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)